

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Тодорка Стоянова Атанасова-Калайджиева,
научна специалност „Организация и управление на производството (управление на предприятието,
аграрен мениджмънт)“, ПН 3.7, „Администрация и управление“,
катедра „Мениджмънт“, Стопански факултет, Тракийски университет, Стара Загора
на

научни трудове и материали, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност
„Професор“ по научна специалност „Икономическа психология и психология на труда“, ПН 3.2
„Психология“, област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“

В конкурса за заемане на академичната длъжност „Професор“, който е обявен в Държавен вестник, бр. 17/21.02.2023 г. към Стопански факултет, Тракийски университет, гр. Стара Загора, като **ЕДИНСТВЕН КАНДИДАТ** участва доц. д-р **ТАНЯ ГОЧЕВА ТАНЕВА** от катедра „Обществени науки и бизнес езиково обучение“.

1. КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ ЗА КАНДИДАТКАТА

Доцент д-р Тая Гочева Танева е родена на 18.11.1961 г. в Стара Загора.

През 1981 г. успешно завършва Полувисш институт по предучилищна педагогика „Анастасия Тошева“, Стара Загора, специалност „Предучилищна педагогика“.

През 1987 г. придобива ОКС „магистър“ по първа специалност „Психология“ и втора специалност „Философия“ от Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (Диплом - № 106052/01.12.1987 г.).

От 1999 г. до 2001 г. е докторант към Института по психология на БАН, София. През 2001 г. успешно защитава докторска дисертация на тема „Психически детерминанти на стопанския риск в дейността на частните земеделски производители“ (Диплом № 28531/20.06.2003 г.) и придобива ОНС „доктор“ по научна специалност „Психология на труда и инженерна психология“ (шифър 05.06.08), в съответствие с новия класификатор, в професионално направление 3.2. „Психология“, област на висше образование 3. „Стопански, социални и правни науки“.

От 1989 г. до 2009 г. е последователно асистент, старши асистент и главен асистент в катедра „Обществени науки“ и „Мениджмънт“, в Аграрен факултет на Тракийски университет, Стара Загора, а след създаването на Стопански факултет - в катедра „Рационално развитие“.

От 2009 г. до момента е доцент по икономическа психология в Стопански факултет на Тракийски университет, Стара Загора.

От 2011 г. до сега е ръководител на катедра „Обществени науки и бизнес езиково обучение“ към Стопански факултет, Тракийски университет, Стара Загора.

През годините доц. Тая Танева заема и административни длъжности в Тракийски университет, Стара Загора:

- 2004 - 2008 г.: Експерт в „Отдел за оценяване и повишаване качеството на обучение“;
- 2011 – 2012 г.: Председател на Комисия по академична етика;
- 2011 - 2020: Главен секретар на Тракийски университет и Председател на няколко университетски комисии: Информационна и медийна дейност; Кариерно развитие; Електронно и дистанционно обучение; Издателски съвет.

В периода 2014 г. – 2022 г. доц. Т. Танева последователно е сертифицирана първоначално за консултиране, а впоследствие и за терапевтична работа като сертифициран арт- и фамилен терапевт, PISEL, БААТ. Тя има и активна експертна дейност през годините:

- Консултант към Регионален инспекторат по образование на МОН, Стара Загора (2002-2006 г.);
- Психолог в екип за комплексно педагогическо оценяване към РИО на МОН, Стара Загора (2003-2006 г.);
- Специалист по подбор и оценка на персонал и организационно консултиране, за нуждите на предприятия и други организации (1998 г. до момента).

Кандидатката владее писмено и говоримо английски, руски и немски езици. Тя притежава много добри компютърни умения.

2. СЪПОСТАВЯНЕ НА МИНИМАЛНИТЕ НАЦИОНАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ПО ЧЛ. 2Б, АЛ. 2 И 3 ОТ ЗРАСРБ И ИЗИСКВАНИЯТА НА ППЗРАС В ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ С РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ НА КАНДИДАТКАТА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ „ПРОФЕСОР“

Доц. д-р Т. Танева е представила изискуемия комплект от документи за участие в конкурса, които напълно отговарят на наукометрични показатели в чл. 2б, ал. 2 и 3 от Закона за развитие на академичния състав в Р. България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане (ППЗРАСРБ) и Правилника за развитие на академичния състав в Тракийски университет (Приложение 8.5), както следва:

Група показатели	Минимални изисквания	Представени материали от доц. д-р Т. Танева
Категория А	50 точки	50 точки
Категория В	100 точки	100 точки Самостоятелна монография (хабилитационен труд), съответстваща на научната област на обявения конкурс на тема „Мотивация и структура на дейността“, Академично издателство на ТрУ, Ст. Загора, ISBN 978-954-338-227-9, с обем от 274 страници.
Категория Г	200 точки	422 точки
Категория Д	100 точки	200 точки
Категория Е	100 точки	278 точки
Общо	550 точки	1050 точки

При изискуемите 550 точки за участие в конкурса за „Професор“, доц. д-р Т. Танева е представила научна продукция и материали, възлизаци общо на **1050 точки**. Показателно е, че общият брой точки на кандидатката за заемане на академичната длъжност „Професор“ превишават изискуемия минимум с **500 точки** или с **1,9 пъти**. В Категория „Г“ точките са с 2,1 пъти повече от изискуемите, в Категория „Д“ - 2 пъти, а в Категория „Е“ - 2,8 пъти повече.

Това ми дава пълно основание да обобща, че доцент д-р Таня Танева покрива и напълно отговаря на изискванията по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и на ППЗРАС в ТрУ за участие в обявения конкурс за заемане на академична длъжност „Професор“.

3. ОБЩО ОПИСАНИЕ НА ПРЕДСТАВЕНИТЕ НАУЧНИ ТРУДОВЕ НА КАНДИДАТКАТА

Съгласно представените документи и „Списък на публикациите на доц. д-р Таня Танева“ (съдържащи публикации и материали след заемане на академичната длъжност „доцент“) общият брой на научните трудове, с които участва в конкурса е 40. Същите се разделят в следните категории:

1) *Хабилитационен труд (самостоятелна монография)* - 1 брой с общ обем от 274 с. на български език (Списък на публикации: № 1);

2) *Монография (самостоятелна), издадена на базата на защитен дисертационен труд* – 1 брой, публикувана на български език, с общ обем от 207 с. (Списък на публикации: № 3); Публикувана е и глава от колективна монография, с общ обем от 17 с. (Списък на публикации: № 39);

3) *Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация* - 17 броя, като всички са на английски език с общ обем от 132 с. (Списък на публикации: № от 4 до 20);

4) *Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове* - 18 броя, от които 6 са публикувани на български език и 11 на английски, с общ обем от 117 с. (Списък на публикации: № от 21 до 38);

5) *Университетски учебни пособия* – 1 самостоятелен електронен учебник с общ обем от 144 с. на български език (Списък на публикации: № 40). Допълнено и преиздадено в съавторство учебно пособие – 1 брой на български език (Списък на публикации: № 41).

Относителните дялове на всяка от посочените категории в общия брой на представените научни трудове на доц. Т. Танева са:

- 7,5% - монография и глави от монографии;
- 42,5% - научни статии, публикувани в реферирани и индексирани научни издания;
- 45% - научни статии, публикувани в нереферирани научни издания с научно рецензиране;
- 5% - учебни пособия.

Общият брой на самостоятелните научни трудове на кандидатката за заемане на академичната длъжност „Професор“ са 12. Относителният им дял е 30% от общия брой или почти $\frac{1}{3}$ от представените за участие в конкурса научни трудове. Останалите 28 или 70% от публикациите са в съавторство. В 5 от тях (17,8%) доц. Т. Танева е първи автор, а в 13 от тях (46,4%) е втори автор, в останалите 10 (35,7%) от колективните публикации е автор на следващи позиции.

От общия брой 40 научни трудове 28 са публикувани на английски език, 1 на руски език и 11 на български език, като съотношението им е 70% : 2,5% : 27,5%.

Доц. Т. Танева има научни трудове, които са публикувани в авторитетни международни издания:

- „Education and Science Journal“ ISSN 2310-5828 (2021) – 1 брой
- „Amazonia Investiga“ ISSN 2322-6307 (2022) – 2 брой;
- „Parazissis publishers“, издание на Гърция (2010; 2011) – 3 броя;
- „Balkan Journal of Social Sciences, издание на Турция (2014) – 1 брой;
- „Journal of Hygienic Engineering and Design“, издание на РС Македония (2019) – 1 брой;
- „Економическите науки“ издание на Русия (2018) – 1 брой и др.

От направения анализ на представените научни трудове от доц. д-р Т. Танева за участие в конкурса за заемане на академична длъжност „Професор“ може да се обобщи: *кандидатката има достатъчно по количество и качество научна продукция, която съответства на профила на конкурса - ПН 3.2 „Психология“, научна специалност „Икономическа психология и психология на труда“, област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“.*

4. ОТРАЖЕНИЕ НА НАУЧНИТЕ ПУБЛИКАЦИИ НА КАНДИДАТКАТА В ЛИТЕРАТУРАТА (ЦИТИРАНИЯ)

В представената „Справка на цитиранията в Scopus и Web of Sciences на научни публикации на доц. Т. Танева“ от Централната библиотека на ТрУ са открити общо 7 броя при общ брой от 33 цитирания на трудовете ѝ („Списък с цитирания на научни трудове“). Те представляват 21,2% от всички цитирания на кандидатката. От общия брой цитирания 18 (54,5%) са в авторитетни научни списания в страната и чужбина. От останалите, едно цитиране е в дисертационен труд в чужбина, а 12 цитирания (36,4%) са в научни сборници от конференции в България и чужбина. Съотношението на цитираните публикации от чужди автори към български е 5 : 28.

Анализът на откритите цитирания на доц. Т. Танева ми дава основание да твърдя, че *нейните трудове представляват интерес за научната общност не само в България, но и в чужбина. Името на авторката е добре познато в научноизследователските среди, както в страната, така и извън нейните граници.*

5. ОБЩА ОЦЕНКА НА ДЕЙНОСТТА НА КАНДИДАТКАТА

5.1. Учебно-преподавателска дейност

От автобиографията и справките за учебна заетост на доц. д-р Т. Танева се установява, че извежда задължителни и избираеми дисциплини в различни ОКС и специалности в редовна и задочна форма в 6 структурни звена на Тракийски университет:

- 1) *Стопански факултет*

- ОКС „бакалавър“: „Икономическа психология“, „Бизнес комуникации“, „Психология на икономическия риск“, „Делово общуване и фирмена култура“, „Връзки с обществеността“, „Философия“ (5 икономически спец.); „Организационно поведение“ (2 спец.);

- ОКС „магистър“: „Анализ и управление на икономически и административни конфликти“ (2 МП), „Подбор и оценка на персонала“, „Административна етика“ (1 МП).

2) Медицински факултет

- ОКС „бакалавър“: „Социална психология“, „Човешко поведение и социална среда“, „Диференциална психология“ (спец. „Социални дейности“);

- ОКС „магистър“: „Мотивация на персонала“, „Организационно консултиране“, „Ръководство и лидерство“ (1 МП), „Бизнес комуникации“, „Управление на конфликти“ (1 МП).

3) Аграрен факултет

- ОКС „магистър“: „Екологическа етика“.

4) Ветеринарномедицински факултет:

- ОКС „магистър“: „Бизнес комуникации“, „Деонтологични аспекти на ветеринарномедицинската професия“ (1 МП).

5) Педагогически факултет

- ОКС „бакалавър“: Философия (по настоящем), а в предходни години по „Психология на личността“, „Педагогическа психология“ и др.;

- ОКС „магистър“: „Съвременна образователна парадигма“.

6) Департамента за информация и повишаване на квалификацията на учителите

- „Организационно поведение“, „Социална психология“, „Съвременни проблеми в психологията на развитието“ (по 2 специализации).

Доц. Т. Танева е разработила авторски учебни програми по всички преподавани учебни дисциплини, а също има и самостоятелни 15 електронни курса в Тракийски електронен университет.

За последните три учебни години (2019-2022) тя е извела общо 3183 часа (средно над 1000 ч./уч. г.), от които 3089 ч. лекции и 94 ч. упражнения.

Участва през последни 15 г. в държавни изпитни комисии в Стопански факултет за ОКС „бакалавър“ и „магистър“, а периодично и в държавни изпитни комисии в МФ и ПФ на ТрУ. През отделни години освен член е била и председател на тези комисии.

Доц. Танева има самостоятелен учебник по дисциплината „Икономическа психология“ за студенти от икономическите специалности (144 с.), както и учебно помагало в съавторство „Сестрински грижи за деца и възрастни с увреждания“ (120 – 143 с.).

За периода от придобиване на академична длъжност доцент до момента доц. Танева е била научен ръководител на 52 дипломни работи, в т.ч. на 38 студенти (21 бакалаври и 7 магистри), и на 24 учители-специализанти по I-ва, II-ра и III-та степен ПКС, като всички са защитили успешно.

Доц. Т. Танева има 2 успешно защитили докторанти от ПН „Управление на здравните грижи“ на МУ – Пловдив, а към момента е научен ръководител на 3 докторанти от ПН „Икономика“, „Ветеринарно медицинска администрация“ и „Управление на социалните дейности“ в Тракийски университет.

С пълно основание може да се твърди, че доц. д-р Таня Танева има значителна учебна натовареност, по-висока от изискуемата за заемане на академична длъжност „Професор“. Притежава голям преподавателски опит, провежда на високо академично ниво подготовените от нея лекции и упражнения, ползва се с уважение от обучаемите студенти, специализанти и докторанти в структурните звена на Тракийски университет. Всичко това ми дава право да оценя много високо учебно-преподавателската дейност на кандидатката.

5.2. Научноизследователска и приложна дейност

Научноизследователска дейност на доц. д-р Т. Танева е в три направления: 1) Разработване и публикуване на научни трудове на национално и международно ниво; 2) Участия в научни форуми; 3) Участия в научни проекти, които анализирам по-долу.

1) *Научните трудове са публикувани в периода 2010 - 2023 г., след заемане на академична длъжност „Доцент“.*

Висока оценка заслужава монографичният труд *„Мотивация и структура на дейността“* (2023); (Списък на публикации: № 2), който е самостоятелно и задълбочено изследване, резултат от дългогодишната работа и емпирични изследвания на авторката, участието ѝ в административни и бизнес структури. Съдържанието на труда включва увод, четири глави, заключение и библиография, с общ обем от 273 с. Монографията съдържателно интегрира теорията за мотивацията с теорията за дейността. Избраният от авторката подход се отличава с оригиналност, сложност и многоаспектност на изследването, преодолявайки съществуващата теоретична и емпирична отдалеченост на мотивацията и на дейността. В този смисъл тематиката на монографията е актуална и значима за психологическата наука и практика, тъй като не е изследвана в подобна симбиоза. В първа глава е разгледана еволюцията на теорията на дейността, базирана на руската, скандинавската психология, изследвания в западноевропейската и американска психология. Представени са основните идеи на системно-структурния подход към дейността, неговият обяснителен потенциал и практическа приложимост. Във втора глава авторката е направила задълбочен анализ на теориите за мотивацията и тяхното развитие. Представят се интегрални процесно-съдържателни модели, чрез които се открояват силните им страни, за да се преодолеят ограниченията в изследванията на мотивацията. В анализа може да се види много добро познаване на тези теории. В трета глава авторката представя собствен *„Дейност-интегриран подход“* за изследване на мотивацията. Отличителното е, че този подход е нов за теорията. Той надгражда идеята за създаване на интегрални модели, не чрез интегриране на отделни мотивационни теории, а чрез двустранна интеграция на теорията за мотивацията и теорията за дейността. Авторският подход е така изграден, че успява да преодолее фрагментарността в мотивационните изследвания и да извърши проучване на мотивацията за дейност на определени нейни етапи, а не в целия цикъл на дейността. Четвърта глава изцяло включва резултати и интерпретации на данни от собствени емпирични проучвания сред предприемачи и административни служители в България.

В обобщение *самостоятелната монография на доц. д-р Т. Танева, с която участва в обявения конкурс е с характер на хабилитационен труд и качества на комплексно научно изследване с приноси в теоретичен и практически аспект.*

През 2022 г. доц. Т. Танева публикува монографичен труд, на базата на защитения дисертационен труд за присъждане на ОНС "доктор" със заглавие *„Субективни детерминанти на икономическия риск в дейността на аграрни предприемачи“* (Показател Г, т. 5, Списък на публикации № 3), въз основа на който може да се твърди, че тя убедително демонстрира изследователски опит и компетенции при оценка на икономическия риск на примера на аграрното предприемачество.

Различен, социалнопсихологически поглед предлага публикуваната глава *„Влияние на предприемаческите стратегии за финансиране на бизнеса върху намеренията за продължаване на дейността“* от колективна монография *„Бизнесът и развитието на регионите“* (Списък на публикации № 39). Изследването на предприемаческите нагласи за финансиране на дейността им, винаги е актуално, тъй като развитието на всяка дейност се определя от наличие на свободен паричен ресурс. Резултатите от изследването показват, че предприемачите с устойчиви намерения за продължаване на дейността в по-голяма степен ползват банково кредитиране, като значителна част от тях не са информирани за алтернативните начини за финансиране - европейски и национални програми.

Висока оценка заслужават няколкото публикации в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с фокус на изследване - *икономическата психология* (Списък на публикации №^{ра} 4, 5, 6, 7, 8). В тях се надгражда и разширява аналитичността при оценка на психологическите/субективни аспекти на икономическия риск. Една интердисциплинарна ниша с голяма важност за обществото, изправено пред съвременните предизвикателства и неопределеността на средата. Изборът между няколко алтернативи с различна степен на риск се влияе от ситуацията, свързва се с несигурност на успеха и настъпване на желано събитие, което е следствие от субективно преценени вероятности и субективни оценки на обуславящите го фактори. Като цяло научните разработки се отличават с дълбочина на изследванията, точност на интерпретациите, правилност на изводите. В тях се откроява много

добро познаване на проблематиката от авторката. Тези публикации са значими за научните среди, а с изводите и препоръките си те са полезни и за бизнеса.

Доц. Танева има публикувани още няколко научни разработки в сферата на *икономическата психология* в нереферирани списания с научно рецензиране (Показател Г, т. 7, Списък на публикации №-ра 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30). В тях се разглеждат актуални въпроси, свързани с изследване на половите различия в реакциите спрямо рекламата; вземането на алтернативни икономически решения; икономическия риск и неговата оценка; подходи за измерване на риска; мотивиран и немотивиран риск; регионално развитие и др. – научни тематики с голяма важност за обществото. Във всяка от тях се откроява професионализма на авторката и компетентността ѝ по изследваната тематика. Публикациите се характеризират с точност на научните интерпретации и правилност на направените изводи.

Висока оценка заслужават и няколко научни публикации на кандидатката, насочени към изследвания в сферата на *психологията на труда* (Списък на публикации №-ра 9, 10, 11, 12). Те са публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни, което е доказателство за много добро научно съдържание. В тях кандидатката представя резултати от собствени емпирични изследвания на трудовата мотивация на предприемачи, социални и медицински работници, студенти. Публикациите се отличават със задълбоченост на анализа, прицизност в интерпретации и изводи. Освен посочените в тази област кандидатката има още няколко публикации в нереферирани списания с научно рецензиране (Списък на публикации №-ра 31, 32, 33, 34). Те представят резултати от собствени емпирични проучвания, свързани с професионалната подготовка на студенти по икономика, обучаващи се медицински сестри, както и учители от различни региони на страната, за да се установят връзките между удовлетвореността от управлението на образователната институция, тревожността, физическото и психическо им здраве. В тях проличава опитността на авторката при осъществяване на емпирични проучвания, коректност в направените интерпретации, а направените изводи подпомагат изследваните сфери при подобряване на условията за обучение и работа.

В две други области на психологията – *социалната и педагогическата*, доц. Т. Танева има научни разработки, които са публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни (Показател Г, т. 6; Списък на публикации №-ра 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20). Това е доказателство за висока научна стойност и значимост на тези разработки. Същите са осъществени в сътрудничество с изследователи от други научни направления (медицина, социални дейности, педагогика, др.). Подобни изследвания и публикации заслужават адмирации, поради комплицираността на проучваните обществени проблеми (социална изолация, начин на живот, трафик на хора, насилието над жени, електронното обучение и др.). Те изискват изследователската работа да се реализира в интердисциплинарни екипи, за да се даде правилен отговор на значими за обществото въпроси.

Основният извод от съдържателния анализ на научните трудове на доц. д-р Таня Танева е, че всички са *разработени на високо научно ниво, доказват професионалната компетентност на кандидатката за реализиране на задълбочени, както самостоятелни, така и колективни изследвания и анализи. Тя работи по актуални аспекти на психологията (икономически, социални, педагогически, др.), като предлага научнообосновани решения на важни обществени проблеми.*

Убедено мога да твърдя, че нямам информация и не съм установила плагиатство в представените от доц. Т. Танева научни трудове.

2) Съгласно представените документи *доц. д-р Т. Танева има 10 участия с доклади в научни форуми*, като 6 от тях са в международни научни конференции/конгреси в страната и чужбина, 4 са в национални конференции. Всички доклади са разработени на високо научно равнище и са публикувани в научни сборници и списания (Списък на публикации №-ра 17, 21, 28, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39). Посочените участия са доказателство за *активно присъствие на доц. Танева с научни разработки на международни и национални форуми*, които са допринесли за нейното утвърждаване като учен, признат и разпознаваем в научните среди.

3) От направения анализ на *участието на доц. д-р Т. Танева в изследователски проекти* (група Е, пок. 16 и 17 на Пр. 8.5) положително впечатление прави нейната *активна проектна дейност*. Тя е участник в 11 проекта:

- международни проекти - 6 (в т.ч. 4 финансирани по ЕП „Хоризонт 2020“ и 2 по „Еразъм, КА-3“);
- национални проекти - 5 (в т.ч. 4 финансирани по ОП „Развитие на човешките ресурси“ и др.).

Тематиката на проектите е насочена към изследване и анализиране на образователния сектор - средни и висши училища, подобряване на училищната среда, квалификация и кариерно развитие на преподавателите, др.

Изводът е *доц. д-р Т. Танева притежава достатъчен опит в разработването и изпълнението на изследователски/образователни проекти*, допринесли за надграждане и задълбочаване на нейните професионални умения.

5.3. Приноси в научните трудове на кандидатката

Доц. д-р Таня Танева представя подробна „Авторска справка за научните приноси“, която напълно приемам. В параграф 5.2. на рецензията са посочени някои от приносите на анализираният труд по научни направления, докато в този параграф акцентирам и ги синтезирам по значимост:

1) Теоретико-методически приноси в:

Икономическата психология

- Допълнена е теорията чрез изясняване на психологическите аспекти на предприемаческия риск, формулирани са дефиниции на понятията „риск“ и „икономически риск“, разширена е класификацията на видовете риск и методите за тяхното изследване. Верифицирани са методики за изследване на склонността към риск, търсене на усещания, импулсивно поведение, рационалност и др. (публикации: 9-3, 9-4, 9-7, 9-8, 9-22, 9-23, 9-24, 9-25).

- Осъществен е иновативен по характер сравнителен анализ на личностни характеристики (търсене на усещания и склонност към риск), имащи пряко отношение към поемането/избягването на риск, допълнена е теорията чрез изясняване на терминологичните разлики и установена зависимост между тях. Чрез изследване и анализ на личностните психологически различия в отношението към икономическия риск са обяснени икономическото и рисковото поведение (публикации: 9-3, 9-4, 9-24, 9-25).

- Допълване на теорията за избор на решение чрез обобщение от изследвани евристики и когнитивни схеми, които прилагат икономическите субекти интуитивно, установени са последиците. Разработени собствени методики за изследване на евристики и субективни оценки на рискови икономически фактори на различни дескриптори на дейността, за да се проучи икономическото самосъзнание на административни служители и предприемачи. Тези методики са прилагани не само в собствени изследвания, а също в дисертации и дипломни работи (публикации: 9-7, 9-8, 9-22, 9-23, 9-26, 9-30, 9-40).

- Допълване на теорията чрез разработена концептуална схема за детерминацията на субективната полезност на решенията в контекста на полезността на опита и резултатите от дейността (публикации: 9-5, 9-27, 9-40).

Трудовата и организационна психология

- Принос към разширяване и допълване на теорията чрез разработения собствен „Дейност-интегриран подход“ в реабилитационния труд за изследване на мотивацията за дейност, основан на нов в психологическата наука принцип: „интеграция между теорията на мотивацията и теорията на дейността“. Предложеният изследователски подход е оригинален и прави успешен опит за преодоляване на фрагментарността в подходите и инструментите за мотивационните изследвания. Системно-структуралистският принцип при разработването на собствения изследователски подход позволява да се декомпозират специфични индикатори за сила, устойчивост и динамика на мотивацията във всеки етап от дейността. Това може да се използва при изграждане на универсален методически инструмент (публикации: 9-2, 9-10, 9-11).

- Оригинален принос при прилагане на психологически подход към поведенческата рационалност, която до момента остава извън психологическите проучвания върху мотивацията и психологията на труда, тъй като е проучена главно в поведенческите финанси, икономиката или предприемачеството. Допълване на теорията чрез верифицирани преводни методики за изследване на поведенческата рационалност, склонността към риск, надситуативната активност и др. (публикации: 9-2, 9-4, 9-8, 9-24, 9-25).

Педагогическа и специална психология

- Използвайки теорията за интернет-зависимостта при възрастни е допълнена теорията за начална училищна възраст чрез изграждане на изследователска методика за проучване тенденцията към интернет-зависимост при децата (публикация: 9-37).

- Допълване на теорията чрез установени специфични характеристики на труда на учители (тревожност, ценности, мотивация и др.) в условията на икономическа трансформация в България (публикация: 9-34).

Социална психология

- Допълване на теорията с установените характеристики на съвременната социална дейност. Установени са фактори, обуславящи потребността от социални грижи и подкрепа за възрастни хора, както и нагласите за здравословен начин на живот. (публикации: 9-30, 9-7, 9-13).

2) Практико-приложни приноси:

- В сътрудничество с учени от икономическите направления са изследвани социално-икономически проблеми на селските общини в страната, което допринася за изграждането на Център за регионално развитие в Стопански факултет на Тракийски университет (публикации: 9-28; 9-29).

- Разработени са нови учебни дисциплини „Икономическа психология», «Психология на икономическия риск» за ОКС „бакалавър” и „Анализ и управление на кризи, конфликти и риск в бизнеса” за ОКС „магистър”, в които са приложени теоретични постановки и експериментални проучвания върху психологическите аспекти на икономическото поведение и риска.

- Проведени са изследвания и консултативна работа по проблеми на психологията на труда, заявени от бизнеса в различни сектори на икономиката и публични организации.

- Разработени, апробирани, въведени и оповестени на сайта на Тракийски университет, са методики за обратна връзка от работодателите за качеството на професионалната подготовка на завършилите специалисти, за обратна връзка от преподавателите за качеството на обучение, за професионалното изграждане и реализация на студентите и за оценка на учебните планове и програми (публикация: 9-33; <http://www.uni-sz.bg/обратна-връзка/>).

- При обучението на студенти по здравни грижи и социални дейности е разработена глава в лекционен курс за изследване на интелекта при деца със специални образователни потребности и е представен моделът на Бине-Симон за диагностика и анализ на интелектуалните затруднения. (публикация 9 – 41)

- Разработена и прилагана в началното училище е методиката за диагностика на тенденция за изграждане на интернет-зависимост в начална училищна възраст. (публикация: 9-37).

7. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представените трудове и материали от доц д-р Таня Танева за участие в конкурса за заемане на академична длъжност „Професор“ отговарят количествено и качествено на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав в Тракийски университет (Приложение 8.5). Изпълнени са всички наукометрични показатели, а някои надхвърлят съществено минималните национални изисквания. Налице са теоретико-методически и практико-приложни приноси.

На основата на направения анализ с пълна убеденост давам своята **ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА** на преподавателската, научната, експертно-приложната дейност на доцент д-р Таня Танева.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури да гласува **ПОЛОЖИТЕЛНО**, а Факултетният съвет на Стопански факултет при Тракийски университет – Стара Загора **ДА ИЗБЕРЕ** доц. д-р **ТАНЯ ГОЧЕВА ТАНЕВА** за „ПРОФЕСОР“ по научна специалност „Икономическа

психология и психология на труда“ в професионално направление 3.2 „Психология“, област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“.

26.06.2023 г.
Стара Загора

Рецензент:
/проф. д-р Тодорка Атанасова-Калайджиева/